

Yvirlýsing frá Kommunistiskum Útisetum

Verjið sjófólkið móti ágangi!

Sjófólk okkara ferir í dag eitt rættvísisstríð fyrri at fáa fakfelag sitt víðurkent sum einstaka umboð sjófólksins. Hetta er sama rættvísisstríð, sum øll hini verkafelag okkara hava fært — nýkur av teimum fyrri meira enn mansaldri síðan.

Okkara samfelag er soleiðis háttað, at meðan so nógv tann størsti parturin av fólkinum við arbeiði sínum skapar øll samfelagsins virði, er tað eitt fáment líð, sum eigur og hevur tamarhald á framleiðslutólunum, og sum skúmar rómán av arbeiðinum hjá fólkinum. Vinnulivsharrar okkara hava eittans í huga, tá ið talan er um arbeiði — at fáa sum mest burtúrur tí, sum arbeiðandi fólkið skapar. Um nýkur arbeiðandi stútt í samfelag okkara skal gera sær vónir um at fáa bert sømlig kor at arbeiða undir, verður hon noyðd til at skipa seg í verkafelag, sum kann taka sær av áhugamállum hennara.

Tað er hetta, sum sjófólk okkara nú hevur ásaðnað. Tey vána víðurskifti, sum sjófólkunum hava verið boðin, hevur sannfært sjófólkið um, at einans við einum fakfelag, sum óttaleyst setur sær sum mál at verja rættindi sjófólksins, kann hugsingur gerast um ábøtur í samband við arbeiðsviðurskifti tess.

mánaðarlønir er í dag hjá fólki á feroyska skipaflootanum.

Harafturat ynskti sjófólkið, at arbeiðsviðurskiftini vóru broytt soleiðis, at ein yvirlýsingin fekkst í lag. Sum nú er fevnir mánaðarlønin uppá 7.000 krónur um fyra vikur uppá 60–80 timar hvørt!

Eisini ynskti sjófólkið, at reiðararnir á feroyska skipaflootanum fylgdu reglunum fyrri farmaflutningi, soleiðis at skipini m. a. ikki sigldu undir mánnaði.

Men reiðararnir noktaðu at taka uppsamráðingar við sjófólkið grundar á jánkasligar undanfærslur.

Tá ið tað gjørdist alt meira skiltigt millum fólk, at reiðararnir ikki vóru sinnaðir at víkja ein tamma, funnu teir seinasta trumfin fram, sum visti seg at vera eitt krav um at siggja limalistan. Men tá ið fakfelag sjófólksins síðan eftirlíkaðu teimum hetta — tá mottu reiðararnir ikki til fundar!!!

Aftaná at reiðararnir høvdu sýnt hendan markleysa frekleikan og stóru vanvirðing fyrri sjófólkið okkara, hevði Føroya Sjómannafelag onki annað í at velja enn at lýsa verkfall.

Berjast á tveimum hermotum

Gongdin í stríðinum hjá sjófólki okkara fyrri at vinna felag sínum víðurkenning og frama hevur prógvað so dyggiliga, at stríðsfús verkafólk ikki einans verða noyðd til at stríðast móti vinnulivsharrunum og spekulantunum, men harumframt skutilisveinum teirra í leiðsluni í Føroya Sjómannafelag.

Sjófólk hava áður roynt at skipað fakfelag, men vegna ágangi frá reiðarunum, yvirlýst hetta ikki tá. Seinasta hevst teir Føroya Sjómannafelag deild á stovn fyrri sjófólk, orsaka av at onki sjó-

mannafelag var til og orsaka av, at einstøk sjófólk høvdu sett ynski fram um limaskap í Fiskimannafelagnum, soleingi onki serstakt sjómannafelag var.

Sjómannadeild Fiskimannafelagsins hevur onki gjørt fyrri at beta um víðurskifti sjófólksins hetta árið, sjómannadeildin hevur verið til. Men heilt óvænta — júst sum verkfallið varð lýst — fekk leiðslan í Fiskimannafelagnum brell. Kneppliga nú skuldi hon hava slíka umsorgan fyrri sjófólkið okkara, at tað varð umráðandi, at sjómannadeildin fekk so margar limir sum gjørligt.

Tað fyrsta tann nýváknaða sjómannadeildin í Fiskimannafelagnum tók stig til var at tekna verkfallssvikar, sum lim í deildini.

Henda skarnsger Fiskimannafelagsins verður ongantíð gloymd.

Tað var ein skarnsgerð, Fiskimannafelagið gjørdi við at lata nakrar av limum í sjómannadeild síni hava leiklut sum verkfallssvikar, tá ið Nestindur og Lómur fóru til Danmarkar fyrsta túrin aftaná at Føroya Sjómannafelag hevði lýst verkfall.

Tey sjófólk, sum fóru í land eftir boðum Føroya Sjómannafelag, hevur Fiskimannafelag offrað. Slíkt kann ikki skjiljast annarleiðis enn ein kensluleys roynd til at seta kilar millum arbeiðandi fólkið og sáða split.

Henda avgerð Fiskimannafelagsins varð tikið júst í lagnustund Føroya Sjómannafelagsins.

Um Fiskimannafelagið ynskti at varðveita sína sjómannadeild við vælvið yvir fyrri sjófólkunum, hevði Fiskimannafelagið best vist sin samhuga við at nótta limum sínum at taka upp verkfallssvikar arbeiði, og soleiðis stuðla sjófólkunum í at fáa reiðararnar á knæ og noytt teir til at taka veruligar samráðingar upp við sjófólkið.

Úrslitið er sostatt óvæntandi vórðið tað, at sjófólkið er komið í ta torferu støðu, at tað verður noytt at berjast á tveimum hermotum.

Sjómannadeild Fiskimannafelagsins hevur onki annað heitið uppiborið enn Verkfallsbrótaradeild Fiskimannafelagsins!

Verkfallsbrótaradeild Fiskimannafelagsins

Formaðurin í Fiskimannafelagnum ger sær dælt í bløðunum, at Fiskimannafelagið hevur uml. 40 limir í sjómannadeild síni.

Men formaðurin í Fiskimannafelagnum sigur onki um, at umleið 10 av nevndu limum gjørdust sjómenn sum verkfallssvikar og offraðu áðr 10 limir í Føroya Sjómannafelag.

Somuleiðis sigur hann onki um, at einstakir av limunum als ikki hystira til sjófólkið.

Heldur onki verður sagt um, at reiðararnir hava tekna fleiri sjófólk sum limir í Fiskimannafelagnum og trekt limagjaldið av løn teirra,

uttan at hesi hava verið víðandi um tað, ella hava góðtikið tað undir tí trýsti, at um tey ikki tóku tað til eftirtektar, vórðu tey sett í land.

Ein sjómannadeild við slíkum limalista — um hann so fevndi um tað duplta — kemur ongantíð at røkja veruliga áhugamál sjófólksins.

Tað er neyvan tí, at sjómannadeild Fiskimannafelagsins enn er á livi.

Sosialurin og Dagblaðið úr somu skuffu

Tað er ikki bert blaðfólkið á Dagblaðnum, sum roynir at langa út eftir sjófólkunum, men eisini blaðfólkið á sosialdemokratiska málagninum, Sosialinum.

Meðan Dagblaðið beinleiðis hevur leiklut sum láturverja hjá feldarunum, hevur Sosialurin so tyðiliga leiklutin sum verji hjá borgarliga fakfelagsleiðsluni í Fiskimannafelagnum.

Sosialurin og leiðsla Javnaðarfólksins, sum ongantíð áður hava vist tað minsta av áhuga fyrri sjófólki okkara, men við eygunum afturlætnu hevur latið sjófólkið sigt sin egna sjógv undir teim mest vána víðurskiftum, ríða sum ongantíð áður á afturhaldsbylgjuni við útspillungum móti teimum, sum veruliga royna at beta um tey ósemiligu kor, sjófólki okkara verða boðin.

Samstundis aftrat Sosialurin seg ikki við at nótta at prenta úttalisi frá Føroya Sjómannafelag. Men aftrar seg tó heldur ikki at gera viðmerkingar til skriv Sjómannafelagsins, sum blaðið nótta at prenta. Sjómannaverkfallið hevur vist, at tá ið á stendur, so finna vit bæði Dagblaðið og Sosialin í somu skuffu sum verjar hjá vinnulivsharrunum.

Stuðlið Føroya Sjómannafelag

Kommunistiskir Útisetar (Komm.Ú.) hevur aftaná at hava sett seg inn í málið tikið tað einastu rættu avgerðina — nevnliga at sýna sjófólki okkara sín størsta stuðul.

Hesin stuðul eigur at verða bæði moralskur og figgjarligur.

Limir felagsins eiga at taka til orðanna millum fólk til frama fyrri Føroya Sjómannafelag, og teir eiga eftir ferimuni at senda pening til Føroya Sjómannafelag Giro 265.

— Stuðlið Føroya Sjómannafelag!

— Avdukið borgarliga fakfelagsleiðsluna í Fiskimannafelagnum!

— Takið sek sjófólksins!

KOMM. Ú.

Blur til sølu

Ein OPEL KADETT, árgang 1973, við skaða til sølu.

Tlf. 12209

Frágreiðing frá

Amnesty International

sum er 20 ár í ár:

Helvtin av ST-londunum hava samvitskufangar

Úr 60 londum frættist um pining, í meira enn 50 londum kunnu fólk sita innibyrgd uttan lóg og dóm og í 134 londum er deyðarevsing í gildi

Fyri tjúgu árum síðan stóð ein grein eftir bretsku lögfrøðing Peter Benson í London-blaðnum The Observer, har boðað varð frá einari kampanju: Áheitan um amnesty 1961. Minni enn ein mánað seinni hevði hann fingið stuðul frá fólki um allan heim og ein nýggj røsla var byrjað: AMNESTY INTERNATIONAL. Nú, við byrjan av 1980-unum, sær Amnesty International fram móti teimum avbjóðingum ið standa fyrri stavn, og kunnger tann 27. mai 1981 hesa áheitan um gríð 1981.

Mannarættindini standa fyrri einari avgerandi roynd í 1980-unum, nú rætturin at vera ørvísi verður álopin í alt fleiri londum. Pining og morð, fólkarnar og fongsul — ofta við góðkenning av hægstu myndugleikum — er dagligur kostur í tjóðum við heilt ymiskari politiskari uppfatan.

Lívlát gerst alt vanligari. Túsundtals fólk eru týnd av agentum eftir almennum boðum í Guatemala, í Afghanistan, Argentina og Filipsoyggiunum eru fólk burturførd av trygdartæstunum og ongantíð komin afturilæft.

Áðrarstaðir hava serdómstólar fyriskipað politiskar avrættingar í hóptali. Í Iran og Iraq eru fólk hongd ella skotin aftaná eitt eiti av rættarviðgerð, ofta uttan møguleika fyrri appell.

Javnan frættist um andlát í fongsul og politiskum varðhaldi, ofta orsakað av pining. Ræðuligar hendingar eru farnar fram seinasta árið í londum sum Bolivia, Spania, Turkalandi, Uruguay og Zaire.

Í so ymskum londum sum Sovjettsamveldinum og Suður-Korea, Kina og Haiti kunnu atfinningar móti stjórni færa stranga revsing við sær. Tey sum enda í legum og fongsulom koma ofta út fyrri harðari viðferð og strangari revsing.

Við hvar verður fongsling av rasu-, átrúnarligum ella politiskum grundum framlongd í tað óendaliga. Ein fyrrverandi — nú leysgvin — fangið segði at fangatapinni

mangan gerast ein grøv fyrri livstíð. Summir samvitskufangar hava verið innistongdir í áratiggjur.

Ótta verður innibyrjing uttan lóg og dóm brúkt til tess at teppa veruliga ella mistonkt mótmælisfólk. Summi hava verið innistongd í árávis, eitt nú í Malaysia og Paraguay, onnur bannlýst í Suður-Afrika.

Onnur dæmi kundu verið nevnd. Haldast má, at i útívið helminginum av teimum 154 londunum, umboðað í Sameindu Tjóðum, sita samvitskufangar — fólk sum sita í fongsli orsakað av teirra trúgv ella uppruna og sum hvørki hava framt ella eggjað til valdsgerðir. Úr 60 londum hevur verið at frætt um pining tey seinastu fimm árin. Í meira enn 50 londum kunnu fólk verða innibyrgd uttan lóg og dóm. Í 134 londum er deyðarevsing í gildi, í fleiri londum fyrri politisk lógarbrot.

Gislætur, pining og avrættingar av politiskum mótsætufólki hava eisini verið framdar av privatum bólkum, ið virka fyrri ymskum áhugamállum. Hesar valdsgerðir eru ikki mætti enn sær, ið framdar verða av ríkisstjórnunum.

Tað er átrúðandi neyðugt við altjóða tiltøkum móti hesum miðvisu royndum at kúga og týna annarleiðshugsandi, um mannarættindi skulu verða vard í 1980-unum.

Fyri tjúgu árum síðan byrjaði Amnesty International røslan við einari blaðgrein, har heitt varð á fólk um, uttan mun til áskoðan, í felag at virka fyrri frigeving av monnum og kvinnum, ið sátu í fongsul um allan heim einans orsakað av teirra politisku áskoðan ella trúgv. Í dag er tað ikki bert frælsið ið hugsa og trúgva, ið er fyrri álopin víða um heimin: liv fanganna er í vanda.

Brasilski blaðmaðurin Vladimir Herzog skrivaði í 1975, áðrenn hann fór á eina politistøð í Sao Paulo til avhoyringar:

»Um vit missa evnið til at gerast uppestá ta vit siggja at onnur verða illa viðfarin, Framhald á síðu 18

Verkfall var tað rætta

Fakfelag sjófólksins var sett á stovn í apríl mánaða í ár, aftaná at stigtakararnir høvdu fingið vissu fyrri, at meirilutun av sjófólkunum ynskti eitt serstakt fakfelag fyrri sjófólkið.

Aftaná at stovnandi aðalfundurin hevði skipað stjórn og starvsnevnd, varð álagt starvsnevndini at fáa í lag samráðingar við reiðararnar til tess at sáttmáli kundt fæst í lag millum partarnar.

Sjófólk okkara ynskti, at lønirnar vóru munandi hækkaðar frá teim 7.000 krónunum, sum vanliga

sjálvit um hann var vitandi um, at vit bert vóru í Tórshavn 1–2 dagar áðr hvarja viku. Hetta átti hann sjálvandi at gjørt.

Orsakað av hesum begyntu vit at tosa um at gera eitt fakfelag sjálvir. Tað bleiv tosað nógv aftur og fram um hetta, og vit fóru so undir at arbeiða við hesum. Ein maður fór í land at arbeiða við hesum og at halda kontakt við okkum, sum vóru umboð á øllum skipunum. Úrslitið av okkara arbeiði kenna øll. Føroya Sjómannafelag bleiv stovnað 16. apríl og hevur nú í langa tíð biðið reiðararnar um samráðingar, bæði á ein og annan hátt. Hetta hevur onki hjálpt, og onki annað var tí at gera enn at fara í verkfall.

Áðrenn verkfallið játtaði Fiskimannafelagið okkum stuðul. Nú aftan á, at Føroya Sjómannafelag hevur lýst verkfall, sigur Óli Jacobsen, at hann møguliga fer til samráðingar við reiðararnar, og

at sjómannadeildin í Fiskimannafelagnum verður stovnað. Men hetta er fyrri ein stóran part við limum, sum reiðararnir hava teknað inn í Fiskimannafelagið. Stutt sagt kann man siga, at Óli Jacobsen og Fiskimannafelagið við hesum hevur stungið okkum í ryggin. Hetta er stórt svik móti sjómonnum.

Fyrst at geva okkum stuðul og so — tá harðast leikar á í stríðinum móti reiðarunum — so knappliga at sláa til móti okkum.

Hevði Fiskimannafelagið ikki havt stungið okkum í ryggin, høvdu vit ivaleyst sitið við samráðingarborðið í dag.

Vit rokna við, at fiskimenn kring landið saman við okkum harmast um hesa støðu, sum nú er ikomin og koma at stuðla okkum í okkara arbeiði.

Hans Jacob Mouritsen